

H-081004

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November - 2019

**Business Research Method
(Old Course)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ (અ) સંશોધન એટલે શું ? તેના જુદા-જુદા પ્રકારો સવિસ્તાર સમજાવો. ૭
અથવા
(અ) સંશોધન પ્રક્રિયા સવિસ્તાર સમજાવો. ૭
(બ) ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. ૪
(૧) ધંધાકીય પ્રવૃત્તિઓમાં સંશોધનનું મહત્ત્વ શું છે ?
(૨) સંશોધન અહેવાલ લેખન વિશે સમજૂતી આપો.
(૩) સારા સંશોધનનાં લક્ષણો જણાવો.
(ક) સારા સંશોધન યોજનાનાં લક્ષણો જણાવો. ૩
અથવા
(ક) સંપૂર્ણ ચદચ્છ યોજના ટૂંકમાં સમજાવો. ૩
- ૨ (અ) પ્રશ્નાવલી એટલે શું ? તેના પ્રકારો સમજાવી ફાયદા અને ૭
ગેરફાયદા જણાવો.
અથવા
(અ) સંભાવના યુક્ત નિદર્શન પદ્ધતિઓના નામ જણાવી કોઈપણ બે ૭
પદ્ધતિ વિશે તેના ફાયદા અને મર્યાદા સાથે ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
(બ) માહિતીના વર્ગીકરણનો હેતુ જણાવી વર્ગીકરણનાં પ્રકારોની ટૂંકમાં ૭
ચર્ચા કરો.
અથવા
(બ) ગૌણ માહિતી એટલે શું ? તેના પ્રાપ્તિસ્થાનો મેળવવાની ૭
રીતો સમજાવો.

3 (અ) નીચેની માહિતી પરથી સહસંબંધાંક શોધો.

9

	x				
y	18	19	20	21	22
20-25	6	6	4	2	-
25-30	-	4	8	4	4
30-35	6	10	10	4	-
35-40	-	2	4	6	6
40-45	-	-	4	8	2

અથવા

(અ) નીચેની માહિતી પરથી ક્રમાંક સહસંબંધાંક શોધો. સંભવિત દોષ પણ શોધો.

9

x	80	47	75	82	80	52	47	75	80	82	82	50	52	47	75	80
y	72	50	76	78	72	54	60	62	50	72	76	54	60	60	78	78

(બ) જુદી જુદી 10 દુકાનોના વેચાણનાં આંકડા નીચે મુજબ છે, શું જાહેરાતની અસર જણાય છે ? 5% સાર્થકતાની કક્ષા લો.

9

વેચાણ (જાહેરાત પહેલા)	14	9	8	10	12	14	11	14	13	15
વેચાણ (જાહેરાત પછી)	13	11	13	9	15	11	11	16	12	16

($t_{\text{tab}} = 2.26, 9$ સ્વં.મ.)

અથવા

(બ) (૧) 100 એકમો વાળા એક નિદર્શનો મધ્યક 118 અને તેનું પ્ર.વિ. 15 છે. તો એમ કહી શકાય કે સમષ્ટિનો મધ્યક 120થી વધુ હશે ? ($Z_{\text{tab}} = 1.96, 5\%$ સાર્થકતાની કક્ષાએ)

3

(૨) નીચે આપેલી માહિતી પરથી બંને સમૂહોના મધ્યકોનો તફાવત મહત્વપૂર્ણ નથી.

૪

સમૂહ	નિદર્શનું કદ	પ્ર.વિ.	સરેરાશ
P	80	12	750
Q	120	14	755

($Z_{\text{tab}} = 1.96, 5\%$ સાર્થકતાની કક્ષાએ)

- ૪ (અ) નીચેની માહિતી પરથી y ની x_1 અને x_2 પરની નિયતસંબંધ ૭
રેખા મેળવો.

y	30	70	80	60	40
x_1	60	90	90	100	30
x_2	12	18	15	16	13

અથવા

- (અ) ધંધાકીય પૂર્વાનુમાનનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૭
(બ) ઘાતાંકીય સરળીકરણનો ઉપયોગ કરીને શરૂઆતની અનુમાનીત ૭
કિંમત = 110 અને $\alpha = 0.4$ લઈ નીચેની માહિતી માટે
પૂર્વાનુમાન મેળવો.

સમયગાળો t	1985	1986	1987	1988	1989	1990
કિંમતો x_t	120	130	131	135	134	132

અથવા

- (બ) નીચેની માહિતી માટે દ્વિઘાતી પરવલયનું અન્વાયોજન કરો. ૭
વર્ષ 2000નું ઉત્પાદન શોધો.

વર્ષ	1990	1992	1994	1996	1998
ઉત્પાદન	14	6	8	13	10

- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૧૪
- (૧) પ્રથમ અને બીજા પ્રકારની ભૂલોની વ્યાખ્યા આપો.
(૨) નિરાકરણીય પરિકલ્પના અને વૈકલ્પિક પરિકલ્પનાની વ્યાખ્યા આપો.
(૩) સંશોધન પ્રક્રિયાના સોપાનો જણાવો.
(૪) લેટિન ચોરસ યોજનાના બે ફાયદા જણાવો.
(૫) જો $(AB):(A\beta) = 3.1$ અને $(\alpha B) = (\alpha\beta)$ હોય તો Q શોધો.
(૬) માહિતી અને અવલોકન વચ્ચેનો તફાવત લખો.
(૭) સારા નિદર્શનના બે લક્ષણો જણાવો.

ENGLISH VERSION

- 1 (a) What is Research ? Explain its differnt types in detail. 7

OR

- (a) Explain Research Process in detail. 7
- (b) Answer any **two** questions : 4
- (1) What is importance of research in business activities ?
- (2) Explain about Research Report writing.
- (3) Give criteria of good research.
- (c) Give criteria of good research design. 3

OR

- (c) Explain completely randomized design in short. 3

- 2 (a) What is questionnaire ? Explain its types with merits and demerits. 7

OR

- (a) State the probability sampling methods and discuss any two such methods with their merits and demerits. 7
- (b) State the objective of classification of data and discuss the types of classification. 7

OR

- (b) What is secondary data ? Explain methods to obtain its origin. 7

- 3 (a) Find correlation coefficient from the following data. 7

		x				
	y	18	19	20	21	22
20-25	6	6	4	2	-	
25-30	-	4	8	4	4	
30-35	6	10	10	4	-	
35-40	-	2	4	6	6	
40-45	-	-	4	8	2	

OR

- (a) Find rank correlation of coefficient from the following data. Also calculate probable error. 7

x	80	47	75	82	80	52	47	75	80	82	82	50	52	47	75	80
y	72	50	76	78	72	54	60	62	50	72	76	54	60	60	78	78

- (b) The sales digits of 10 different shops are as under. 7
- Is there any impact of advertisement ? Take 5% level of significance.

Sales (before advertise)	14	9	8	10	12	14	11	14	13	15
Sales (after advertise)	13	11	13	9	15	11	11	16	12	16

$(t_{\text{tab}} = 2.26, 9 \text{ d.f})$

OR

- (b) (1) A sample of 100 units having a mean 118 and s.d. 15. Then we can say that census mean is greater than 120 ? ($Z_{\text{tab}} = 1.96, 5\%$ level of significance). 3

- (2) From the following information for the two groups there is no significance difference between two means. 4

Group	Sample Size	S.d.	Average
P	80	12	750
Q	120	14	755

($Z_{\text{tab}} = 1.96$, 5% level of significance).

- 4 (a) Obtain regression line of y on x_1 and x_2 from the following information. 7

y	30	70	80	60	40
x_1	60	90	90	100	30
x_2	12	18	15	16	13

OR

Explain importance of business forecasting.

- (b) Using method of exponential smoothing by taking initial estimate = 100 and $\alpha = 0.4$ prepare forecasts. 7

<i>Time period t</i>	1985	1986	1987	1988	1989	1990
<i>Value x_t</i>	120	130	131	135	134	132

OR

- (b) Fit a second degree parabola to the following data and find production for the year 2000. 7

Year	1990	1992	1994	1996	1998
Production	14	6	8	13	10

5 Give answers of following questions in short : 14

- (1) Give definitions of type one and type two errors.
 - (2) Give definitions of null hypotheses and Alter hypothesis.
 - (3) Give steps of research process.
 - (4) Give two advantages of latin square design.
 - (5) If $(AB):(A\beta) = 3.1$ and $(\alpha B) = (\alpha\beta)$ then find Q .
 - (6) Write difference between information and observation.
 - (7) State two characteristics of good sampling.
-

H-251003

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November – 2019

MC01C103 : Accounting for Management
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- 1 એકજ વસ્તુનું ઉત્પાદન કરતી મીરા કંપની આગામી વર્ષ માટે ત્રિમાસિક ધોરણે 20 નીચે મુજબના વાર્ષિક વેચાણ અંદાજ રજૂ કરે છે :

ત્રિમાસિક તબક્કા	અંદાજીત વેચાણના એકમો
1	30,000
2	37,500
3	41,250
4	45,000

વર્ષની શરૂઆતમાં તૈયાર માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક 10,000 એકમનો છે. તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક 16250 એકમો અંદાજવામાં આવેલ છે. જો ત્રિમાસિક સમયગાળો ચાલુ હોય તો ત્રિમાસિક સમયગાળા માટે અંદાજવામાં આવેલ વેચાણના 80% અને ત્યાર પછીના ત્રિમાસિક સમયગાળાના અંદાજીત વેચાણના 20% હોવા જોઈએ. આ રીતે જે તે ત્રિમાસિક સમયગાળામાં તૈયાર માલના એકમોનો જથ્થો ઉત્પાદન માટે નક્કી કરવામાં આવે.

વર્ષની શરૂઆતમાં કાચા માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક 10,000 કિલોગ્રામ છે, જ્યારે વર્ષના અંતે કાચા માલનો આખર સ્ટોક 5,000 કિલોગ્રામ હોવો જોઈએ. તૈયાર માલના એક એકમ માટે 2 કિલોગ્રામ માલસામાનનો વપરાશ થાય છે.

પ્રથમ ત્રણ ત્રિમાસિક સમયગાળા દરમિયાન કાચા માલનો વાર્ષિક વપરાશ જેટલા જથ્થાની નીચે દર્શાવ્યા મુજબ ખરીદી કરવાનું કંપનીના સંચાલકો વિચારે છે :

ત્રિમાસિક તબક્કા	વાર્ષિક વપરાશના કુલ જથ્થાની ખરીદીની ટકાવારી	કિલોગ્રામદીઠ ભાવ રૂ.
1	30%	2
2	50%	3
3	20%	4

કાચા માલના શરૂ. સ્ટોકની કિંમત 20,000 છે. ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તૈયાર કરો.

- (1) ઉત્પાદન અંદાજપત્ર
- (2) માલસામાન વપરાશ અને જથ્થો
- (3) માલસામાન ખરીદીનું અંદાજપત્ર

અથવા

- 1 શંકર લિ.ની સ્થાપના એક ચાલુ ધંધો ખરીદી લેવા કરવામાં આવે છે. ઇક્વિટી 20 શેરમૂડી રૂ. 66,50,000ની અને 10%ના રૂ. 5,50,000 ના ડિબેન્યર્સ બહાર પાડીને નાણાં ઊભા કરવાના છે. ડિબેન્યર પર વ્યાજ વાર્ષિક ધોરણે ચૂકવવાનું છે. શરૂઆતનો બાલ્ય રોકડ પ્રવાહ :

મકાન રૂ. 27,50,000

સ્ટોક રૂ. 6,60,000

પ્લાન્ટ રૂ. 11,00,000

મોટર રૂ. 5,50,000

ઉપરોક્ત ચૂકવણી કંપનીના નોંધણીના મહિનામાં જ કરવાની છે. 30મી સપ્ટેમ્બરે પૂરા થતા પ્રથમ 6 માસનું અંદાજિત વેચાણ નીચે મુજબ છે :

માસ	રૂ.
એપ્રિલ	15,40,000
મે	16,50,000
જૂન	20,35,000
જુલાઈ	27,50,000
ઓગસ્ટ	29,15,000
સપ્ટેમ્બર	30,80,000

અન્ય માહિતી :

- (1) સ્ટોકનું ધોરણ દર મહિને એક્સરખું જળવાઈ રહેશે.
- (2) દરેક માસના અંતે વહીવટી ખર્ચ રૂ. 55,000 ચૂકવાશે.
- (3) ઇક્વિટી શેર અને ડિબેન્યર 1 લી એપ્રિલ બહાર પાડવામાં આવશે.
- (4) દેવાદારોએ આપેલ શાખ મુદત 2 માસ છે.
- (5) લેણદારોએ આપેલ શાખ મુદત 1 માસ છે.
- (6) વેચાણ પર કાચા નફાનો દર 20% છે.
- (7) પ્રાથમિક ખર્ચ રૂ. 55,000 મે મહિનામાં ચૂકવાશે.
- (8) મજૂરી અને પગાર :
પ્રથમ ત્રણ માસ રૂ. 88,000 દર મહિને
પછીના સમય માટે રૂ. 1,04,500 દર મહિને.
- (9) મજૂરી અને પગાર ચૂકવવાનો સમયગાળો 1 માસ છે.
શંકર લિ.ના ચોપડામાં તૈયાર કરો :
(1) રોકડ અંદાજપત્ર (પ્રથમ 6 માસનું)
(2) તા. 30-9-2019 સુધીના સમયના અંદાજ વાર્ષિક હિસાબો.

- 2 વસ્તુ P, Q અને R નું ઉત્પાદન કરતી ડી.કે. લિ. ઉત્પાદન મિશ્રણ સંબંધી તમારી સલાહ માંગે છે. તમારે મહત્તમ નફાકારક વેચાણ મિશ્ર સંબંધી પત્રક તૈયાર કરવાનું છે જેમાં - 20

- (a) ચાલુ અંદાજપત્રીય ઉત્પાદન મિશ્ર અને અપેક્ષિત નફો.
(b) મહત્તમ નફાકારક ઉત્પાદન મિશ્ર પર અપેક્ષિત મળવાપાત્ર નફો.

વિગત	P રૂ.	Q રૂ.	R રૂ.
- પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રી એકમદીઠ	40	30	20
- પ્રત્યક્ષ મજૂરી એકમદીઠ			
- વિભાગ-1 (કલાકનો દર રૂ. 1)	6	10	5
- વિભાગ-2 (કલાકનો દર રૂ. 2)	12	30	22
- ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ એકમદીઠ	2	5	3
- ચાલુ અંદાજપત્ર મુજબ વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન (એકમોમાં)	5000	6000	10000
- વર્ષ 2019માં વધુમાં વધુ વેચાણનો અંદાજ (એકમોમાં)	6000	8000	12000
- એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	78	100	60

વાર્ષિક સ્થિર ખર્ચ રૂ. 2,00,000ના થાય છે. વિભાગ - 1ની મજૂરીનો પૂરવઠો મર્યાદિત છે અને હાલ જે પૂરવઠો પ્રાપ્ત થાય છે તેમાં વધારો શક્ય નથી.

અથવા

- 2 વિજય કંપનીનું મેનેજમેન્ટ બે વસ્તુઓ A અને Bનું ઉત્પાદન કરે છે. તેમની સમક્ષ નીચેની ત્રણ સ્વતંત્ર શક્યતાઓ રહેલી છે. 20

- (1) Aનું 40,000 એકમોનું ઉત્પાદન ઘટાડવું અને Bનું 32,000 એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ વધારવું.
(2) Aની એકમદીઠ કિંમત 20 પૈસા ઘટાડવી કે જેથી Aના વેચાણમાં 25%નો વધારો થાય. B માં કોઈ ફેરફાર કરવો નહિ.
(3) Aના 1,10,000 એકમોનું અને Bના 2,10,000 એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરવું. વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	વસ્તુ A	વસ્તુ B
વેચાણ એકમોમાં	1,00,000	2,00,000
વેચાણ મૂલ્ય (રૂ.)	5,00,000	17,00,000
વેચાણ પડતર (રૂ.)	3,00,000	12,00,000
સામાન્ય ગાળો (રૂ.)	2,00,000	5,00,000
વેચાણ વિતરણ ખર્ચ (રૂ.)	1,20,000	3,00,000
ચોખ્ખો નફો (રૂ.)	80,000	2,00,000

કુલ પડતરમાં Aના ચલિત ખર્ચ રૂ. 2,40,000 અને Bના ચલિત ખર્ચ રૂ. 6,80,000 સમાયેલા છે.

સંચાલકોને યોગ્ય ભલામણ કરો કે, ત્રણ દરખાસ્તોમાંથી કઈ દરખાસ્ત વધુ ફાયદાકારક છે ?

3 (અ) જો સ્થિરખર્ચા રૂ. 6,000, ચલિત ખર્ચા રૂ. 48,000 અને સમતૂટબિંદુ 7
રૂ. 30,000 હોય તો -

- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) વેચાણ
- (3) નફો શોધો.

(બ) વિવેક કંપની બે વસ્તુ P અને Qનું વેચાણ કરે છે. જેની વિગતો નીચે 8
મુજબ છે :

વિગત	વસ્તુ P	વસ્તુ Q
વેચાણ એકમો	72,000	24,000
વેચાણ કિંમત રૂ.	5	10
ચલિત પડતર રૂ.	4	3

સ્થિર ખર્ચા રૂ. 60,000

નફાકારકતા સુધારવાના હેતુથી કંપની વસ્તુ P બંધ કરી વસ્તુ Rનું વેચાણ કરવાનું નક્કી કરે છે. વસ્તુ Rના 12,000 એકમોનું વેચાણ શક્ય છે અને તેની વેચાણ કિંમત અને ચલિત ખર્ચા અનુક્રમે રૂ. 12 અને 6 છે. બંને પરિસ્થિતિમાં નફો શોધો અને કયું મિશ્રણ અપનાવવું તે નક્કી કરો.

અથવા

3 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 15

- (1) સમતૂટબિંદુ વિશ્લેષણ મોડેલ
- (2) પડતર જથ્થા-નફા વિશ્લેષણ મોડેલ
- (3) અંદાજપત્રીય મોડેલ
- (4) મૂડી પડતર મોડેલ.

4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) 15

- (1) મૂલ્ય વિશ્લેષણનું મહત્ત્વ
- (2) મૂલ્ય એન્જિનિયરિંગની નફા પરની અસરો
- (3) વસ્તુ આયુષ્ય ચક્રના પ્રારંભિક અને વિકાસના તબક્કાનાં લક્ષણો
- (4) ગુણવત્તા પડતરનું વર્ગીકરણ
- (5) ગુણવત્તા પડતર અહેવાલ.

ENGLISH VERSION

- 1 Mira Company is manufacturing a single product. It is presenting the yearly sales turnover quarterly of its estimated years. 20

Quarterly Period	Estimated sales Units
1	30,000
2	37,500
3	41,250
4	45,000

The opening stock of finished goods is 10,000 units and the company expects to maintain the closing stock of finished goods of 16,250 units at the end of the year. The production pattern in each quarter is based on 80% of sales of the current quarter and 20% of the sales of the next quarter. The opening stock of raw materials in the beginning of the year is 10,000 kg and the closing stock at the end of the year is required to be maintained at 5,000 kg. Each unit of finished output requires 2 kg. of raw materials.

The company proposes to purchase the entire annual requirement of raw materials in the first three quarter. So the proportion and the prices are given below :

Quarterly period	Purchase of Raw materials % to total annual requirement in quantity	Price for kg. Rs.
1	30%	2
2	50%	3
3	20%	4

The value of the opening stock of raw materials in the beginning of the year is Rs. 20,000.

You are required to present the following for the next year.

Quarterwise :

- (1) Production budget
- (2) Raw material consumption and quantity budget
- (3) Raw material purchase budget

OR

- 1 Shankar Ltd. comes into existence for buying a current business. It issued equity share capital of Rs. 66,50,000 and 10% debentures of Rs. 5,50,000 and created Fund; Interest on debentures will be paid annually. 20

Starting output cash flow :

Building Rs. 27,50,000
 Stock Rs. 6,60,000
 Plant Rs. 11,00,000
 Motor Rs. 5,50,000

The above payment is to be done in a month of company's registration – at the end of 30th September 6 months expected sales is as follows :

Month	Rs.
April	15,40,000
May	16,50,000
June	20,35,000
July	27,50,000
August	29,15,000
September	30,80,000

Other details :

- (1) The level of stock will be maintained monthly uniformly.
- (2) The administrative expense will be paid end of every month of Rs. 55,000
- (3) Equity shares and debentures will be issued on 1st April.
- (4) The credit period for the debtors will be of 2 months.
- (5) The credit period for the creditors will be of 1 month.
- (6) The gross profit on sales is 20%.
- (7) Primary exp. of Rs. 55,000 will be paid in the month of May.
- (8) Wages and Salary
 First three months Rs. 88,000 monthly, for the later period Rs. 1,04,500 monthly.
- (9) The time lag in payment of wages and salary is one month.

Prepare on the books of Shankar Ltd.

- (1) Cash Budget (for first 6 months)
- (2) Estimated annual accounts upto 30 September, 2019.

- 2 D.K. Ltd. manufactures products P, Q and R and seeks your advice regarding production mix. You have to prepare statement relating to maximum profitable sale mix which shows : 20
- (a) Expected profit from current budgeted production mix.
 (b) Profit expected from maximum profitable production mix.

Particulars	P (Rs.)	Q (Rs.)	R (Rs.)
- Direct Material per unit	40	30	20
- Direct labour per unit			
- Dept-1 (Rate per unit Rs.1)	6	10	5
- Dept-2 (Rate per unit 2)	12	30	22
- Variable overhead per unit	2	5	3
- Budgeted production during current year (in units)	5000	6000	10000
- Maximum sale estimate during 2019 (in units)	6000	8000	12000
- Selling price per unit (Rs.)	78	100	60

Fixed overhead during the year is Rs. 2,00,000. Labour supply of Dept-1 is limiting factor and no addition or increase is possible in present supply.

OR

- 2 The management of Vijay Company is producing two products A and B. The following are the three options mentioned. 20
- (1) Reduced the production units by 40,000 of A product and increases the production and sale by 32000 unit of B product.
 (2) Reduced the per unit cost of A by 20 paise, so that 25% increase in the sales of A product can be made and no change is to be done for B product.
 (3) The production and sales of A product should be 1,10,000 units and B product 2,10,000 units.
 Additional Information given below :

Particulars	Product-A	Product-B
Sales in units	1,00,000	2,00,000
Sales Value Rs.	5,00,000	17,00,000
Cost of Sales Rs.	3,00,000	12,00,000
General Contribution Rs.	2,00,000	5,00,000
Selling and distribution expenses Rs.	1,20,000	3,00,000
Net profit Rs.	80,000	2,00,000

In the total cost of production of A product Rs. 2,40,000 is variable expenses and in the total cost of production of B product Rs. 6,80,000 is variable expenses.

Suggest some measures to the management as to which option would be profitable to be selected.

- 3 (a) If fixed expenses is Rs. 6,000, variable expenses Rs. 48,000 and Break even point is Rs. 30,000 Find out : 7
- (1) Profit Volume ratio
 - (2) Total Sales
 - (3) Profit

- (b) Vivek company sells products “P” and “Q”, the details of which are as under : 8

Particulars	Product P	Product Q
Sales Units	72,000	24,000
Sales Price Rs.	5	10
Variable Expenses	4	3
Fixed Expenses Rs. 60,000		

With the purpose of improving profitability, the company stops selling product “P” and starts selling product “R”. Sales of 12000 units of products “R” is possible, its selling price and variable expenses is Rs. 12 and Rs. 6 respectively. In both the situations, find out the profit and decide which combination should be adopted ?

OR

- 3 Write short notes : (any three) 15
- (1) Break-even point analysis model
 - (2) Cost volume profit analysis model
 - (3) Budgetary model
 - (4) Cost of capital model

- 4 Write short notes : (any three) 15
- (1) Importance of value analysis.
 - (2) Impact of value engineering on profit.
 - (3) Characteristics of introductory and growth stages of product life cycle.
 - (4) Classification of quality costing.
 - (5) Quality costing report.

H-251005

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November - 2019

MC01C105 : Management of Self & Career
(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ વ્યક્તિત્વ વિકાસ અને ઉન્નતિના પાંચ આધાર સ્તંભ જણાવી કોઈપણ ૨૦
ત્રણની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

અથવા

(અ) વ્યક્તિત્વનો અર્થ સમજાવો. વ્યક્તિત્વની વિવિધ પ્રકારની લાક્ષણિકતાઓ ૧૦
વર્ણવો.

(બ) સ્વ-વિકાસની પ્રક્રિયાને અસર કરતા પરીબળોની ચર્ચા કરો. ૧૦

૨ સ્વને લાયક બનાવવાના નીચેના પરીબળોની ચર્ચા કરો. ૨૦

(અ) સ્વ-છબીનું પરીબળ (ક) સ્વ-બુદ્ધિનું પરીબળ

(બ) સ્વ-વિશ્વાસનું પરીબળ (ડ) સ્વ-પ્રદર્શનનું પરીબળ

અથવા

(અ) સ્વ-સહનશીલતા અને સ્વ-વાતચીત પરીબળોની ચર્ચા કરો ૧૦

(બ) સ્વ-માન્યતા અને સ્વ-ખ્યાલની પદ્ધતિ સમજાવો. ૧૦

૩ વ્યક્તિગત ધ્યેય નિવેદન રચનાની પ્રક્રિયા વર્ણવો. ૧૫

અથવા

વ્યક્તિગત લાક્ષણિકતાઓના વિકાસ માટે મગજ, મન અને શરીરના મિશ્રણની
ચર્ચા કરો.

૪ ૨૧મી સદીમાં કારકિર્દીમાં સફળતા મેળવવા માટેની જુદી જુદી યુક્તિઓની ૧૫
ચર્ચા કરો.

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫

(૧) સલાહ અને પરામર્શ

(૨) કારકિર્દી સંચાલન માટેના રૂપો

ENGLISH VERSION

Instruction : Right side figures indicates marks.

- 1** Describe five pillars of your personality development and career advancement. Explain any three out of them. **20**

OR

- (a) Explain meaning of personality. Describe various traits of personality. **10**
- (b) Discuss the influencing factors of self development. **10**

- 2** Explain the following self qualifying factors : **20**

- (a) Self image factor
- (b) Self confidence factor.
- (c) Self intelligence quotient factor.
- (d) Self performance factor.

OR

- (a) Write a note on self tolerance and self communicative factors. **10**
- (b) Explain about self belief and self concept system. **10**

- 3** Discuss the combination of brain, mind and body for the development of personal attributes. **15**

OR

Describe a process for preparing a personal mission statement. **15**

- 4** Discuss different techniques to get success in career in 21st Century. **15**

OR

Write a short note on : **15**

- (a) Advising and counselling
- (b) Aspect for managing career.

H-251001

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November - 2019

MCO1C101 : Business Research
(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

૧. ધંધાકીય સંશોધન પ્રક્રિયા વર્ણવો ૨૦
અથવા
૧. (અ) વિવિધ પ્રકારની સંશોધન ડિઝાઇન સમજાવો ૧૦
૧. (બ) વ્યવસાયમાં સંશોધનના મહત્વની ચર્ચા કરો . ૧૦
૨. પરિકલ્પનાઓના પ્રકારોનું મૂલ્યાંકન કરો. કેવી રીતે આ પરીકલ્પનાઓનું પરીક્ષણ કરી શકાય છે તે ઉદાહરણ આપી સમજાવો. ૨૦
અથવા
૨. સંશોધન સમસ્યા એટલે શું? સંશોધન સમસ્યાને વિસ્તાર પૂર્વક સમજાવો. ૨૦
૩. પ્રાથમિક માહિતી અને ગૌણ માહિતી એટલે શું? તેના લાભાલાભ સમજાવો. ૧૫
અથવા
૩. પ્રત્નાવલી કેવી રીતે બનાવાય ? પ્રત્નાવલી તૈયાર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દા સમજાવો ૧૫
૪. (અ) સમજાવો : સાનુક્રમ (Run) પરીક્ષણ ૦૭
(બ) પ્રાયલિય અને અપ્રાયલિય પરીક્ષણો વચ્ચેનો તફાવત આપો ૦૮
અથવા
૪. બે વિદ્યાર્થીઓએ કરેલ દેખાવ સરખો છે એવી નિરાકરણીયપરિકલ્પનાઓનું પરીક્ષણ કરવા મેનવાઈટની U પરીક્ષણ નો ઉપયોગ કરો ૧૫

ગ્રુપ I	૭૦	૬૮	૭૩	૮૧	૬૬	૫૬	૬૨	૭૫	૮૩	૪૮	-
ગ્રુપ II	૭૨	૬૭	૭૪	૬૫	૬૩	૭૭	૭૧	૬૦	૭૬	૬૧	૬૪

ENGLISH VERSION

1. Describe the Process of Business Research. 20
OR
1. (a) Explain various types of Research Design. 10
(b) Discuss the Important of Research in Business. 10
2. Evaluate the types of Hypothesis. How this Hypothesis can be tested? Give the Example. 20
OR
2. What is Research Problem? Explain Research Problem in detail. 20
3. What is the Primary data and Secondary data? Explain their advantages and disadvantages. 15
OR
3. How to design Questionnaire? Explain the points of Construction of the Questionnaire. 15
4. (a) Explain : Run Test 07
(b) Give the Difference between Parametric and Non parametric Test. 08
OR
4. Calculate the Example Use Mann Whitney U Test. 15

Group-I	70	68	73	81	66	56	62	75	83	48	-
Group-II	72	67	74	65	63	77	71	60	76	61	64

Test the Null Hypothesis that there is no Significance difference in the performance of the students of two groups.

H-251002

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination
November - 2019
MCO1C102 : Managerial Economics
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :- (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) દરેક પ્રશ્નો ની જમણી બાજુએ ગુણ દર્શાવેલ છે.

૧ સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સવિસ્તાર સમજાવો. ૨૦

અથવા

૧ સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ઉદાહરણ અને તેની ઉપયોગિતા સહિત સમજાવો.
(અ) અધિકતાનો સિધ્ધાંત (બ) સમસીમાન્તનો સિધ્ધાંત

૨ માગની આગાહી નો અર્થ આપી. ચાલુ વસ્તુની માગની આગાહીની કોઈપણ ત્રણ પધ્ધતિઓ સમજાવો. ૨૦

અથવા

૨ (અ) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રમાં માગનાં નિર્ણાયક પરિબલો સમજાવો.
(બ) માગની પ્રતિ મૂલ્ય સાપેક્ષતા એટલે શું? માગની પ્રતિમૂલ્ય સાપેક્ષતા ઉદાહરણ સાથે સમજાવી તેની સંચાલકીય નિર્ણયકરણમાં ઉપયોગિતા સમજાવો.

૩ (અ) ઉત્પાદન વિધેય નો અર્થ, તેના પ્રકારો અને સ્વરૂપોનો ખ્યાલ આપો. ૧૫
(બ) પેઢીના કદ વિકાસના લાભ-ગેરલાભો જણાવો.

અથવા

૩ (અ) સમઉત્પાદન અને સમખર્ચ રેખાઓની મદદથી સાધનોનું ઈષ્ટતમ સંયોજન આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

(બ) લાંબા ગાળાના ખર્ચ-ઉત્પાદન સંબંધો આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

૪ પૂર્ણ હરીફાઈ હેઠળ ટૂંકા અને લાંબા ગાળામાં કિંમત નિર્ધારણ અને પેઢી ની સમતુલા સમજાવો. ૧૫

અથવા

૪ ટૂંકનોંધ લખો: (અ) ખર્ચ વતા કિંમત પધ્ધતિ
(બ) આંતરરાષ્ટ્રીય કિંમત ભેદભાવ અને માલનું લાદણ

ENGLISH VERSION

Instruction: (1) All questions are compulsory.
(2) State marks of the each question on the right side.

1 Explain in details the definition, nature and scope of the managerial economics. 20

OR

1 Explain the fundamental concepts of managerial economics with illustration and its uses.

(a) Incremental Principle (b) Equi-marginal Principle

2 State the meaning of Demand Forecasting. Explain any three methods of Demand forecasting of current goods. 20

OR

2 (a) Explain the determinants factors of demand in Managerial economics.

(b) What is cross elasticity of demand? Explain the Cross elasticity of demand with illustration and its uses in the managerial decisions.

3 (a) State the meaning of Production function, its types and natures. 15

(b) State the advantages and disadvantages of firm's economies of Scale.

OR

3 (a) Explain the optimum factor combination with the help of Iso-quant and Iso-cost curves through diagram.

(b) Explain the relationship between Long run cost and production through diagram.

4 Explain the short run and long run price determination of a firm and its equilibrium under the perfect competition. 15

OR

4 Write a short note: (a) Cost-Plus Pricing Method

(b) International price discrimination and dumping.

H-251004

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November - 2019

MCO1C104 : Financial Management & Policy
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧ (અ) નાણાકીય સંચાલનમાં સંપત્તિના મહત્તમીકરણના હેતુનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦

અથવા

(અ) નાણાકીય સંચાલકની ભૂમિકા સમજાવો. ૧૦

(બ) સંચાલકીય નાણાં કાર્યોની સમૂજ્ઞતા આપો. ૧૦

અથવા

(બ) નાણાકીય સંચાલનના પ્રણાલિકાગત અને આધુનિક મંતવ્યો ચર્ચો. ૧૦

૨ (અ) મૂડી બજેટિંગની વિવિધ પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

(અ) શ્રી સિંતન લિમિટેડ નીચેના મશીનોમાંથી કોઈ એકની ખરીદી કરવાનું વિચારે છે. ૧૦

જિંદગી	મશીન 'અ'	મશીન 'બ'
	૫ વર્ષ	૫ વર્ષ
પડતર (રૂ.)	૨,૦૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦
રોકડપ્રવાહ	રૂ.	રૂ.
વર્ષ ૧	૬૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
૨	૮૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
૩	૧,૦૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
૪	૬૦,૦૦૦	૧,૨૦,૦૦૦
૫	૪૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦

નફાકારકતાની નીચે પ્રમાણે ગણતરી કરો :

(૧) સરેરાશ રોકાણના વળતરની પદ્ધતિ

(૨) પરત આપ સમય પદ્ધતિ

(૩) ચોખ્ખા વર્તમાન મૂલ્યની પદ્ધતિ

વળતરનો દર ૧૦% છે. ૧૦%ના દરે વર્તમાન મૂલ્ય પરિબળ નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	૧	૨	૩	૪	૫
વર્તમાન મૂલ્ય :	0.9091	0.8265	0.7513	0.6830	0.6209

(બ) નિર્ણય વૃક્ષ અભિગમ સમજાવો. ૧૦

અથવા

(બ) મૂડીની માપબંધીનો ખ્યાલ ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો. ૧૦

- 3 (અ) અતુલ કં. લિમિટેડ સંબંધી નીચેની વિગતો પ્રાપ્ત થઈ છે : ૭
ઘડ્ડિવટી શેર મૂડી (દરેક રૂ.૧૦)	રૂ.૫,૦૦,૦૦૦
૧૧%ની પ્રે.શેર મૂડી (દરેક રૂ.૧૦૦)	રૂ.૧,૦૦,૦૦૦
અનામત અને વધારો	રૂ.૯,૦૦,૦૦૦
૧૫%ના ડિબેન્ચર (દરેક રૂ.૧૦૦)	રૂ.૧૦,૦૦,૦૦૦

ઘડ્ડિવટી શેર ઉપર પછીના વર્ષનો અપેક્ષિત ડિવિડન્ડનો દર ૨૦% છે. કંપનીની કમાણીનો વિકાસ દર ૧૦% છે. ઘડ્ડિવટી શેરનો સરેરાશ ચાલુ બજાર ભાવ રૂ.૨૫ છે. રાખી મૂકેલ કમાણીની મૂડી પડતર ઘડ્ડિવટી શેરની મૂડી પડતર કરતા ૩% ઓછી છે, એમ ધારો પ્રેફરન્સ શેર અને ડિબેન્ચરનો ચાલુ બજાર ભાવ રૂ.૬૦ અને રૂ.૬૯ છે. કંપનીને ૬૦%નો કરવેરાનો દર લાગુ પડે છે. નીચેના આધારે કંપનીની સરેરાશ ભારિત મૂડી પડતર શોધો.

- (૧) ચોપડે મૂલ્ય ભાર (૨) બજાર મૂલ્ય ભાર

અથવા

- (અ) અ કં. લિ. ને નવી ફેક્ટરી સ્થાપવા માટે રૂ.૫,૦૦,૦૦૦ની ૭
જરૂર છે. નવી ફેક્ટરીની અંદાજિત આવક વાર્ષિક રૂ.૮૦,૦૦૦ છે
(EBIT). કંપની પાસે નાણાં પ્રાપ્તિ માટે જુદા જુદા નીચેના વિકલ્પો છે :

- (૧) રૂ.૪,૫૦,૦૦૦ ઘડ્ડિવટી શેર અને રૂ.૫૦,૦૦૦નું દેવું
(૨) રૂ.૩,૦૦,૦૦૦ ઘડ્ડિવટી શેર અને રૂ.૨,૦૦,૦૦૦નું દેવું
(૩) રૂ.૨,૦૦,૦૦૦ ઘડ્ડિવટી શેર અને રૂ.૩,૦૦,૦૦૦નું દેવું

કંપનીના શેરની મૂળ કિંમત રૂ.૧૦ છે. જેની હાલની બજારકિંમત રૂ.૨૫ છે. પરંતુ જો પેટી રૂ.૨,૫૦,૦૦૦ થી વધુ રકમનું નવું દેવું ઉભું કરે તો તે કિંમત ઘટીને રૂ.૨૦ થઈ જાય. દેવું નીચેના દરે પ્રાપ્ત કરી શકાય છે :

- (i) રૂ. ૫૦,૦૦૦ સુધી ૮%
(ii) રૂ. ૫૦,૦૦૦ થી રૂ.૨,૫૦,૦૦૦ સુધી ૧૨% અને
(iii) રૂ.૨,૫૦,૦૦૦ થી વધુ ૧૮%

ધારોકે કરવેરાનો દર ૫૦% છે. તો દરેક વિકલ્પો માટેની શેરદીઠ કમાણી શોધી કાઢો.

- (બ) 'ચોખ્ખી આવક' (Net Income) અને 'ચોખ્ખી કાર્યકારી આવક' ૮
(Net Operating Income) અભિગમોની મૂડી માળખાના સંદર્ભમાં સમજૂતી આપો.

અથવા

- (બ) મૂડી પડતર એટલે શું ? નાણાકીય નિર્ણયોમાં તેનું મહત્વ સમજાવો. ૮

- ૪ (અ) ડિવિડન્ડ નીતિને અસર કરતાં વિવિધ પરિબલોની સમજૂતી આપો. ૭
અથવા

- (અ) સ્થિર ડિવિડન્ડ નીતિ એટલે શું ? સ્થિર ડિવિડન્ડ નીતિના ફાયદા ૭
અને ગેરફાયદા સમજાવો.

- (બ) નોંધ લખો : ડિવિડન્ડ અંગે ગોર્ડનનું મોડેલ. ૮

અથવા

- (બ) ડિવિડન્ડ નિર્ણય પરના બંધનોની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- 1 (a) Evaluate wealth maximization objective of financial management. 10

OR

- (a) Explain the role of Financial Manager. 10

- (b) Explain the Managerial Finance Functions. 10

OR

- (b) Discuss traditional and modern view of Financial Management. 10

- 2 (a) Discuss different techniques of capital budgeting. 10

OR

- (a) Shri Chintan Ltd. is considering the purchase of either of the following machines. 10

	Machine 'A'	Machine 'B'
Life	5 years	5 years
Cost (Rs.)	2,00,000	2,00,000
Cash Flow	Rs.	Rs.
Year 1	60,000	20,000
2	80,000	60,000
3	1,00,000	80,000
4	60,000	1,20,000
5	40,000	80,000

Compute the profitability as under :

(1) Return on Average Investment method.

(2) Pay-back period method

(3) Net present value method

Discount rate is 10%. Present value factor @ 10% is as under :

Year	1	2	3	4	5
P.V. Factor	0.9091	0.8265	0.7513	0.6830	0.6209

- (b) Explain Decision Tree analysis. 10

OR

- (b) Explain capital rationing with illustration. 10

- 3 (a) Following information is obtained from the Atul Co. Ltd. 7

Equity share capital (each of Rs. 10)..... Rs. 5,00,000

11% Preference share capital

(each of Rs. 100) Rs.1,00,000

Reserve and Surplus Rs. 9,00,000

15% Debentures (each of Rs. 100)..... Rs. 10,00,000

Expected rate of dividend on equity share for the next year is 20%. Growth rate of company's earning is 10%. Current market rate of equity share is Rs. 25. Cost of retained of earning is 3% low in the comparison of equity share capital. Suppose the current market price of preference share is Rs. 60 and current market price of debenture is Rs. 69 and rate of corporate taxes is 60%.

Find out the average weighted cost of capital on the base of following :

- (1) Weight of Book Value
- (2) Weight of Market value.

OR

- (a) To incorporate new plant A Co. Ltd. requires Rs. 5,00,000. The estimated annual income of new plant is Rs. 80,000 (EBIT). Company has following different alternatives to obtain the finance : 7

- (1) Equity shares Rs. 4,50,000 and debt Rs. 50,000
- (2) Equity shares Rs. 3,00,000 and Debt Rs. 2,00,000
- (3) Equity shares Rs. 2,00,000 and debt Rs. 3,00,000

The face value of the share is Rs. 10 and its present market value is Rs. 25, but if company obtains more than Rs. 2,50,000 by raising the debts, the market price of the shares, after reducing will remain Rs. 20. Debts can be obtained by following rate :

- (i) 8% upto Rs. 50,000
- (ii) 12% upto Rs. 50,000 to Rs. 2,50,000 and
- (iii) 18% for more than Rs. 2,50,000.

Estimated rate is 50%. Find out earning per share for each alternative.

- (b) Explain 'Net Income' and 'Net Operating Income' approach in the context of capital structure. 8

OR

- (b) What is Cost of Capital ? Explain its importance in financial decisions. 8

- 4 (a) Explain the various factors affecting the dividend policy. 7

OR

- (a) What is a stable dividend policy ? Explain the advantages and disadvantages of stable dividend rate policy. 7

- (b) Write note on Gordon's model of dividend. 8

OR

- (b) Discuss the constraints on the dividend decision. 8

H-081006

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November - 2019

**MCOMC - 106 : Accounting for Managers
(Old Course)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧ (અ) નાણાકીય પત્રકોનો અર્થ અને હેતુઓ જણાવો. ૭

અથવા

(અ) નાણાકીય પત્રકોના વપરાશકારો વિશે ચર્ચા કરો. ૭

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો. ૭

(૧) નાણાકીય પત્રકોના ઘટકો જણાવો.

(૨) નાણાકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ જણાવો.

(૩) હિસાબી ધોરણોનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(૪) IFRSનું મહત્ત્વ સમજાવો.

૨ (અ) નીચેની માહિતીના આધારે પ્રકાશ લિ. નું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. ૭

	રૂ.		
ચાલુ મિલકતો	૧,૦૦,૦૦૦	પ્રવાહી ગુણોત્તર	૧.૫
ચાલુ દેવાં	૪૦,૦૦૦	માલિકીનો ગુણોત્તર	૦.૭૫
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	૧૦,૦૦૦	(સ્થિર મિલકતો અને	
અનામત અને વધારો	૪૦,૦૦૦	માલિકીના ભંડોળો)	

અથવા

(અ) રોકડ પ્રવાહ પત્રક એટલે શું ? કાલ્પનિક આંકડાઓ દ્વારા હિસાબી ધોરણ-૩ (AS-૩) હેઠળ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો. ૭

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો. ૭

(૧) ભંડોળ પ્રવાહપત્રક અને રોકડ પ્રવાહ પત્રક વચ્ચે તફાવત

(૨) ગુણોત્તર વિશ્લેષણનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(૩) રોકડ અને રોકડ સમકક્ષ સમજાવો.

(૪) નફાકારકતાના તમામ ગુણોત્તરોના નામ આપો.

૩ (અ) મૂલ્ય વૃદ્ધિના હિસાબોના ફાયદાઓ/ઉપયોગિતા જણાવો. ૭

અથવા

(અ) ગુંજન લિ. ની નીચેની માહિતી પરથી વર્તમાન પડતર પદ્ધતિ (CAA) હેઠળ ૭ ગિયરીંગ હવાલાની ગણતરી કરો.

વિગત	૧-૪-૨૦૧૮	૩૧-૩-૨૦૧૭
શેરમૂડી	૧૩૦૦,૦૦૦	૧૩૦૦,૦૦૦
અનામતો	૨૦૦,૦૦૦	૩૦૦,૦૦૦
નફા નુકસાન ખાતુ (જમા)	૧૦૦,૦૦૦	૧૦૦,૦૦૦
૧૦%ના ડિબેન્ચર્સ	૩૫૦,૦૦૦	૨૫૦,૦૦૦
બેંક લોન	૧૫૦,૦૦૦	૨૦૦,૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૮૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
રોકડ અને બેંક	૧૫,૦૦૦	૫,૦૦૦

વર્તમાન પડતરના હવાલા :

વેચાણ પડતરનો હવાલો	૮૦,૦૦૦
ઘસારાનો હવાલો	૭૦,૦૦૦
નાણાકીય કાર્યશીલ મૂડીનો હવાલો	૫૦,૦૦૦
	૨૦૦,૦૦૦

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો. ૭

- (૧) પર્યાવરણલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (૨) માનવ સંપત્તિના હિસાબોની ઉપયોગિતા સમજાવો.
- (૩) નોંધ લખો. સામાજિક હિસાબી પદ્ધતિ
- (૪) એક કંપનીએ નાણાકીય વર્ષની શરૂઆતમાં જ્યારે ભાવનો સૂચકાંક ૨૦૦ હતો ત્યારે રૂ.૮૦૦,૦૦૦ ના રોકાણોની ખરીદી કરી, વર્ષને અંતે જ્યારે ભાવનો સૂચકાંક વધીને ૨૪૦ થયો ત્યારે રોકાણોની બજાર કિંમત રૂ.૮૦૦,૦૦૦ હતી. વર્ષને અંતે ખરીદ શક્તિના આધારે નફો કે નુકશાન શોધો.

૪ કિંજલ લિ. ના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળી. ૧૪

વેચાણ કિંમત એકમ દીઠ	રૂ. ૨૪
ચલિત ખર્ચ એકમ દીઠ	રૂ. ૧૮
સ્થિર ખર્ચ	રૂ. ૩૦,૦૦૦

ગણતરી કરો :

- (૧) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (૨) સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ રૂપિયામાં
- (૩) રૂ.૩,૦૦,૦૦૦ વેચાણ હોય તો સલામતીનો ગાળો
- (૪) જો વેચાણ રૂ.૧૨૦,૦૦૦ હોય તો નફાની રકમ
- (૫) રૂ.૪૦,૦૦૦ નફો હોય ત્યારે વેચાણની રકમ

- (દ) જો વેચાણ કિંમતમાં ૨૫% વધારો થાય તો નવો નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
 (૭) જો સ્થિર ખર્ચમાં ૨૦% વધારો થાય તો સમતૂટ બિંદુએ વેચાણની રકમ

અથવા

- ૪ (અ) શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રનો અર્થ, ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો. ૭
 (બ) અક્ષ લિ. નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે. ૭

વિગત	ઉત્પાદન ક્ષમતા	
	૪૦%	૮૦%
	૧૦,૦૦૦ એકમો	૨૨,૫૦૦ એકમો
	રૂ.	રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૧૦૦,૦૦૦	૨૨૫,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૩૦,૦૦૦	૬૭,૫૦૦
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	૫૦,૦૦૦	૭૫,૦૦૦
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ	૮૦,૦૦૦	૧૩૦,૦૦૦
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	૫૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦

ઉપરની વિગતો પરથી ૫૦% અને ૭૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

- ૫ સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો. ૧૪

- (૧) ASBનું પૂરું નામ
 (અ) Accounting Standard Board
 (બ) Accounting Security Board
 (ક) Accounting Service Board
 (ડ) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ નહિ
- (૨) સ્ટોકનો ઉથલો ૫ વખત, કુલ વેચાણ રૂ.૨૦૦,૦૦૦ વેચાણ પર કાચો નફો ૨૫% છે. આખર સ્ટોક નક્કી કરો.
 (અ) રૂ.૨૮,૦૦૦ (બ) રૂ.૩૨,૦૦૦
 (ક) રૂ.૩૦,૦૦૦ (ડ) રૂ.૩૪,૦૦૦
- (૩) ખૂબ ઊંચો ચાલુ ગુણોત્તર
 (અ) નફાકારકતા વધારશે (બ) નફાકારકતા ઘટાડશે
 (ક) નફાકારકતા ઉપર અસર થશે નહિ (ડ) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ નહિ
- (૪) ચુકવેલ આવકવેરો
 (અ) કામગીરી પ્રવૃત્તિ છે (બ) રોકાણ પ્રવૃત્તિ છે
 (ક) નાણાકીય પ્રવૃત્તિ છે (ડ) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈપણ નહિ
- (૫) કઈ વિગતનો નાણાકીય મિલકતમાં સમાવેશ થતો નથી ?
 (અ) દેવાદારો (બ) લેણીહૂંડી
 (ક) સ્ટોક (ડ) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ

- (દ) નીચેનામાંથી કયુ મોડલ માનવ સંપત્તિ હિસાબી પદ્ધતિ માટે ઉપયોગમાં લેવાતું નથી ?
- (અ) લેવ અને સ્વાર્ટઝ મોડલ (બ) રોબર્ટ અને થોમસન મોડલ
(ક) જગ્ગી અને લાઉ મોડલ (ડ) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (૭) નીચેનામાંથી કયું લાંબા ગાળાનું બજેટ છે ?
- (અ) માસ્ટર બજેટ (બ) પરિવર્તનશીલ બજેટ
(ક) રોકડ બજેટ (ડ) મૂડી બજેટ
- (૮) નીચેની માહિતી પરથી એકમદીઠ રૂ. ૮નો નફો કરવા માટે જરૂરી વેચાણના એકમો શોધો.
- એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. ૪૦
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. ૨૪
સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૧૨૦,૦૦૦
- (અ) 5000 (બ) 15,000
(ક) 7500 (ડ) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (૯) IFRSનું પૂરું નામ શું છે ?
- (અ) Indian Financial Record Standard
(બ) International Financial Reporting Standard
(ક) Indian Financial Reporting Standard
(ડ) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (૧૦) હિસાબી ધોરણ-૧૦ (AS-10) કઈ બાબત અંગે છે ?
- (અ) હિસાબી નીતિઓનું પ્રગટીકરણ (બ) ઉપજનું સંપાદન
(ક) સ્થિર મિલકતનો ઘસારો (ડ) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (૧૧) સમતૂટ બિંદુએ મળતો ફાળો = _____
- (અ) નફો (બ) નુકસાન
(ક) કુલ સ્થિર ખર્ચ (ડ) કુલ ચલિત ખર્ચ
- (૧૨) હિસાબી ધોરણો કોણ બહાર પાડે છે ?
- (અ) ICAI (બ) ICWAI
(ક) ICSI (ડ) CLB
- (૧૩) ઈન્વેન્ટરીના મૂલ્યાંકન અંગેનું હિસાબી ધોરણ
- (અ) AS-3 (બ) AS-2
(ક) AS-14 (ડ) AS-6
- (૧૪) વીમા કરાર અંગેનું આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય અહેવાલનું ધોરણ
- (અ) IFRS-3 (બ) IFRS-4
(ક) IFRS-6 (ડ) IFRS-5

ENGLISH VERSION

- 1 (A) State the meaning and objectives of Financial Statements. 7

OR

- (A) Discuss the users of Financial Statements. 7
 (B) Answer any two of the following questions. 7
 (1) State the components of financial statements.
 (2) State the limitations of financial statements.
 (3) Explain the importance of Accounting Standards.
 (4) Explain the importance of IFRS.

- 2 (A) From the following information prepare Balance Sheet of Prakash Ltd. 7

	Rs.		
Current assets	100,000	Liquidity Ratio	1.5
Current Liabilities	40,000	Proprietary Ratio	0.75
Bank Overdraft	10,000	(Fixed Assets	
Reserve & Surplus	40,000	Proprietary funds)	

OR

- (A) What is Cash-Flow Statement ? Prepare Cash Flow Statement under AS-3 with imaginary figures. 7
 (B) Answer any two of the following questions : 7
 (1) Difference between Fund Flow Statement and Cash Flow Statement.
 (2) Explain the importance of Ratio Analysis.
 (3) Explain cash and cash equivalent.
 (4) Give name of all profitability ratios.

- 3 (A) State the advantages or utility of Value Added Accounting. 7

OR

- (A) From the following information of Gunjan Ltd. calculate Gearing Adjustment under Current Cost Accounting (CCA) method. 7

Particulars	1-4-18 (Rs.)	31-3-19 (Rs.)
Share Capital	13,00,000	13,00,000
Reserves	2,00,000	3,00,000
Profit and Loss A/c. (Credit) Balance	1,00,00	1,00,000
10% Debentures	3,50,000	2,50,000
Bank Loan	1,50,000	2,00,000
Provision for taxes	80,000	90,000
Cash and Bank	15,000	5,000

Current Cost Adjustments :

Cost of Sales Adjustment	Rs. 80,000
Depreciation Adjustment	Rs. 70,000
Monetary working capital Adjustment	Rs. 50,000
	2,00,000

(B) Answer any **two** of the following questions : **7**

- (1) Explain the importance of Environmental Accounting.
- (2) Explain the utility of Human Resource Accounting.
- (3) Write a note on Social Accounting.
- (4) A company purchased investments of Rs. 8,00,000 in the beginning of the year when price index was 200. At the end of the year, the index rose to 240 and the market value of investment was Rs. 900,000.

Find out the profit or loss at the end of the year on the basis of purchasing power.

4 Following information is received from the books of Kinjal Ltd. **14**

Selling price per unit	Rs. 24
Variable cost per unit	Rs. 18
Fixed cost/expenses	Rs. 30,000

Calculate :

- (1) Profit volume ratio
- (2) Break-even sales in rupees.
- (3) Margin of safety at sales of Rs. 3,00,000.
- (4) Amount of profit if sales are Rs. 1,20,000.
- (5) Amount of sales if profit is Rs. 40,000.
- (6) If selling price is increased by 25% then new profit volume ratio.
- (7) Break even sales if fixed expenses are increased by 20%.

OR

4 (A) State the meaning, advantages and limitations of Zero Based Budget. **7**

(B) AX Ltd. provides the following information. 7

Particulars	Production	Capacity
	40%	90%
	10,000 units	22500 units
	(Rs.)	(Rs.)
Direct Materials	100,000	225,000
Direct Wages	30,000	67,500
Factory Overheads	50,000	75,000
Selling Overheads	80,000	130,000
Administrative Overheads	50,000	50,000

Prepare Flexible Budget at 50% and 70% production capacity.

5 Select the correct option : 14

- (1) Full form of ASB is
 - (A) Accounting Standard Board
 - (B) Accounting Security Board
 - (C) Accounting Service Board
 - (D) None of the above
- (2) Stock turn over 5 times, total sales Rs. 200,000; Gross profit percentage on sale is 25%. Determine closing stock.
 - (A) Rs. 28,000
 - (B) Rs. 32,000
 - (C) Rs. 30,000
 - (D) Rs. 34,000
- (3) A very high current ratio will
 - (A) Increase profitability
 - (B) Decrease profitability
 - (C) Not affect on profitability
 - (D) None of the above
- (4) Income Tax paid is
 - (A) Operating Activity
 - (B) Investing Activity
 - (C) Financing Activity
 - (D) None of the above
- (5) Which item is not included in monetary assets ?
 - (A) Debtors
 - (B) Bills receivables
 - (C) Stock
 - (D) None of the above

- (6) Which one of the following models does not deal with Human Resource Accounting ?
- (A) Lev and Schwartz model
 (B) Robert and Thomson Model
 (C) Jaggi-Lau' Model
 (D) None of the above
- (7) Which of the following is a long-term budget ?
- (A) Master budget (B) Flexible Budget
 (C) Cash Budget (D) Capital Budget
- (8) Find out the required sales in units to earn profit of Rs. 8 per unit, from the details given below :
- Sales price per unit Rs. 40
 Variable cost per unit Rs. 24
 Fixed expenses Rs. 120,000
- (A) 5000 (B) 15,000
 (C) 7500 (D) None of the above
- (9) The full form of IFRS is
- (A) Indian Financial Record Standard
 (B) International Financial Reporting Standard
 (C) Indian Financial Reporting Standard
 (D) None of the above
- (10) The scope of AS-10 is :
- (A) Disclosure of Accounting Policies
 (B) Revenue Recognition
 (C) Fixed Assets depreciation
 (D) None of the above
- (11) Contribution of break-even point = _____
- (A) Profit (B) Loss
 (C) Total fixed expenses (D) Total variable Expenses
- (12) Accounting Standards are issued by
- (A) ICAI (B) ICWAI
 (C) ICSI (D) CLB
- (13) Accounting standard for inventory valuation is dealt with by
- (A) AS-3 (B) AS-2
 (C) AS-14 (D) AS-6
- (14) Insurance contracts are dealt with by
- (A) IFRS-3 (B) IFRS-4
 (C) IFRS-6 (D) IFRS-5

H-081001

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November - 2019

**MCOMC101 - Financial Economics
(Old Course)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના: (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧.(અ) નાણાકીય અર્થશાસ્ત્ર સાથે સંકળાયેલા વિવિધ ખ્યાલો સમજાવો. ૦૭

અથવા

(અ) નાણાબજારના લક્ષણો સમજાવો.

(બ) કોઈ પણ બે ના ટ્રેક માં જવાબ આપો. ૦૪

(૧) જોખમ અને અનિશ્ચિતતા એટલે શું?

(૨) મૂડીબજારના કાર્યો સમજાવો.

(૩) વર્તમાન મૂલ્ય અને ભવિષ્યનાં મૂલ્ય વચ્ચે શો તફાવત છે?

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. ૦૩

(૧) ડિબેન્યર એટલે શું?

(૨) મૂડીબજારનો અર્થ આપો.

(૩) ઉપજદર એટલે શું?

૨. (અ)વ્યાજનો દર એટલે શું? વ્યાજના દરને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો. ૦૭

અથવા

(અ) રોકડતા તરલતા પસંદગીનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(બ) કોઈ પણ બે ના ટ્રેકમાં જવાબ આપો. ૦૪

(૧) વ્યાજના દરમાં સમયનું પરિબલ સમજાવો.

(૨) વ્યાજના દરના પ્રકારો જણાવો.

(૩) સ્થિર વ્યાજદરો અને પરિવર્તનશીલ વ્યાજદરો વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. ૦૩

(૧) રેપોરેટ એટલે શું?

(૨) કોલમની રેટ એટલે શું?

(૩) વ્યાજનો વાસ્તવિક દર એટલે શું?

૩.(અ) લવાદનો અર્થ આપી લવાદની શક્યતાઓ સમજાવો. ૦૭

અથવા

(અ) કાર્યક્ષમ બજારનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

H-081001]

1

[Contd....

- (બ) કોઈ પણ બે ના ટૂંકમાં જવાબ આપો. 0૪
- (૧) મૂડી મિલકત કિંમત મોડલની બજારરેખા સમજાવો.
- (૨) નાણાકીય આભિટ્રેજ એટલે શું?
- (૩) જોખમોના પ્રકારોનું વર્ગીકરણ સમજાવો.
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 03
- (૧) ધસારામૂલ્ય એટલે શું?
- (૨) બજારમૂલ્ય એટલે શું?
- (૩) કાર્યક્ષમ બજારનો અર્થ આપો.
- ૪.(અ) ડેરિવેટિવ્સના વિવિધ પ્રકારોની સમજૂતી આપો. 0૭
- અથવા
- (અ) ફ્યુચરના સોદાના લક્ષણો અને ફાયદાઓ જણાવો.
- (બ) કોઈ પણ બે ના ટૂંકમાં જવાબ આપો. 0૪
- (૧) વાચદાના કરાર અને ભવિષ્યના કરાર વચ્ચે તફાવત સમજાવો.
- (૨) ઓપ્શનના પ્રકારો જણાવો.
- (૩) કિંમત શોધ એટલે શું?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 03
- (૧) વોરંટનો અર્થ આપો.
- (૨) ફ્યુચરના સોદાનો અર્થ આપો.
- (૩) હક્કના શેર એટલે શું?
૫. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. ૧૪
- (૧) જોખમ અને વળતર વચ્ચે કયો સંબંધ છે?
- (અ) હંમેશા પ્રત્યક્ષ અને હકારાત્મક (બ) હંમેશા પરોક્ષ અને નકારાત્મક (ક) કોઈ સંબંધ નહીં
- (૨) નીચેનામાંથી કોણ નાણાકીય મધ્યસ્થી નથી?
- (અ) SEBI (બ) NBFC (ક) મ્યુચ્યુલ ફંડ
- (૩) રોકડતા પસંદગીનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો?
- (અ) કેઇન્સ (બ) માર્શલ (ક) વિકસેલ
- (૪) નીચેનામાંથી કયું નાણાકીય વ્યવસ્થાનું ઘટક નથી?
- (અ) નાણાબજાર (બ) કોમોડીટી બજાર (ક) મૂડીબજાર
- (૫) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ વ્યાજને શુદ્ધ નાણાકીય ઘટના ગણાવી છે?
- (અ) માર્શલ (બ) કેઇન્સ (ક) રોબર્ટ્સન
- (૬) ભારતમાં PLR કોણ જાહેર કરે છે?
- (અ) RBI (બ) SBI (ક) BOI

- (૭) વ્યાજદર અને રોકડનાણાની માંગ વચ્ચે કેવો સંબંધ છે?
 (અ) સીધો (બ) વ્યસ્ત (ક) અસમાન
- (૮) CAPM મોડેલમાં B એટલે?
 (અ) બીટા (બ) બેન્યમાર્ક (ક) બજારજોખમ
- (૯) A.T.M. એટલે?
 (અ) ગમે ત્યારે પૈસા (બ) પૈસા પાસે (ક) સમય બહારના પૈસા
- (૧૦) નીચેનામાંથી કયો ડેરિવેટિવ્સ સાધનનો પ્રકાર નથી?
 (અ) વાયદા કરાર (બ) ઈક્વિટી શેર (ક) ભવિષ્ય કરાર
- (૧૧) 'ડેરિવેટિવ્સ સાધન એ નાણાકીય સાધન નથી.' આ વિધાન.....
 (અ) ખરું (બ) ખોટું (ક) અડધું ખરું
- (૧૨) નીચેનામાંથી કયો ભવિષ્યના કરારનો પ્રકાર નથી?
 (અ) નાણાકીય વસ્તુઓ (બ) ભવિષ્યની કસોટી (ક) સાધનના લક્ષણ
- (૧૩) જો એક બોન્ડનો પાકવાનો સમય સાત વર્ષ હોય તો _____
 (અ) તે લાંબાગાળાનું સાધન છે. (બ) તે ટૂંકાગાળાનું સાધન છે.
 (ક) તે ખૂબ જ લાંબાગાળાનું સાધન છે.
- (૧૪) નીચેનામાંથી કયું સાધન જોખમમુક્ત વ્યાજના દરોની માહિતી પૂરી પાડે છે?
 (અ) ડિબેન્યરો (બ) બાંધી મુદતની થાપણો (ક) ટ્રેઝરી બિલ્સ

ENGLISH VERSION

Instructions:- (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate marks of the questions.

- 1.(A) Explain the various concepts associated with Financial Economics. 07
OR
(A) Outline the characteristics of the Money Market.
(B) Answer any two in brief. 04
(1) What is meant by risk and uncertainty?
(2) Explain the functions of the Capital Market.
(3) What is the difference between present value and future value?
(C) Answer the following in one or two sentences. 03
(1) What is Debenture?
(2) Give a meaning of Capital Market.
(3) What is Yield Rate?
- 2.(A) What is rate of the interest? Discuss the effectiveness factors for interest rates. 07
OR
(A) Explain the principle of liquidity in cash.
(B) Answer any two in brief. 04
(1) Explain" interest rates factors in time".
(2) Give the types of Interest rate.
(3) Differentiate between fixed interest rates and flexible interest rates.
(C) Answer the following in one or two sentences. 03
(1) What is the Repo Rate?
(2) What does Call Money mean?
(3) What is the Real rate of the interest?
- 3.(A) Give the meaning of Arbitrage. Check the possibilities of Arbitrage. 07
OR
(A) Explain the principle of efficient market.
(B) Answer any two in brief. 04
(1) Explain the market line of capital asset pricing model.
(2) What is financial arbitrage?
(3) Explain the classification of type of risk.
(C) Answer the following in one or two sentences. 03
(1) What is Depreciation value?
(2) What is a market value?
(3) Give the meaning of efficient market.

- 4.(A) Explain the different types of Derivatives. 07
- OR
- (A) Explain the characteristics and benefits of Future deals. 04
- (B) Answer any two in brief. 03
- (1) Explain the difference between Forward contract and Future contract.
- (2) Tell the types of options.
- (3) What is the Price Discovery?
- (C) Answer the following in one or two sentences. 03
- (1) Give the meaning of the Warrant?
- (2) Give the meaning of Future Deal.
- (3) What is the share of rights?
5. Choose the correct option and answer it. 14
- (1) What is the relationship between Risk and Compensation?
(A) always direct and positive (B) always indirect and negative (C) no relation
- (2) Who among the following is not a Financial intermediary?
(A) SEBI (B) NBFC (C) mutual fund
- (3) Who gave the principle of Cash to choice?
(A) Keyens (B) Marshall (C) Wixel
- (4) Who among the following is not a component of Financial Management?
(A) Money market (B) Commodity market (C) Capital Market
- (5) Which economist calls 'Interest is pure financial phenomenon'?
(A) Marshall (B) Keyens (C) Robertson
- (6) Who announces PLR in India?
(A) RBI (B) SBI (C) BOI
- (7) What is the relationship between interest rates and cash of demand?
(A) Direct (B) Inverse (C) Unequal
- (8) In the CAPM model B is:
(A) beta (B) benchmark (C) market risk
- (9) What is A.T.M.?
(A) any time money (B) have money (C) money out of time
- (10) Which of the following is not the type of Derivative instrument.
(A) futures contract (B) equity shares (C) contracts of the future
- (11) 'Derivative instrument are not Financial Instrument' This statement is.....
(A) true (B) false (C) half is right.
- (12) Which of the following is not the type of Future Contract?
(A) Financial Commodity (B) Future Crisis (C) Future of the Equipment
- (13) If the maturity period of a bond is seven years, then it will be
(A) A long term instrument (B) A short term instrument. (C) A very long term instrument
- (14) Which of the following instrument provide information about risk free interest rates?
(A) Debentures (B) Fixed deposits (C) Treasury bills

H-081002

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November - 2019

MCOMC-102 : Financial Management

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1 (અ) નાણાં કાર્યનો રૂઢિગત અને આધુનિક અભિગમ સમજાવો. 6

અથવા

નાણાકીય સંચાલનમાં ‘‘નફાના મહત્તમીકરણ’’ની સમજૂતી આપો.

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બેના ટૂંકમાં જવાબ સમજાવો : 8

- (1) નાણાકીય સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર
- (2) તરલતા વિ. નફાકારકતા
- (3) વહિવટી નાણાં કાર્ય
- (4) નાણાં મેનેજરની ભૂમિકા

2 (અ) નાણાકીય જોખમ અને ધંધાકીય જોખમના કારણો સમજાવો. 6

અથવા

નાણાંનું સમયમૂલ્ય એટલે શું ? ચક્રવૃદ્ધિ મૂલ્ય અને ભવિષ્ય મૂલ્ય સમજાવો.

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બેના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 8

- (1) બોન્ડના પ્રકાર સમજાવો.
- (2) ઈક્વિટી પર વળતરની ગણતરી કેવી રીતે થાય ? સમજાવો.
- (3) શૂન્ય કૂપન બોન્ડ પર નોંધ લખો.
- (4) ઈક્વિટી શેરમૂલ્ય નિર્ધારણનું 'H' મોડલ સમજાવો.

3 (અ) કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું ? કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત નક્કી કરતા પરિબળો ટૂંકમાં સમજાવો. 6

અથવા

કાર્યશીલ મૂડીના પ્રકારો સમજાવો.

- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બેના ટૂંકમાં જવાબ સમજાવો : 8
- (1) 'રોકાણ ભરપાઈ મુદત'ની પદ્ધતિ પર નોંધ લખો.
 - (2) સરેરાશ વળતરના દરની પદ્ધતિ સમજાવો.
 - (3) મૂડી બજેટીંગની પદ્ધતિઓ સમજાવો.
 - (4) 'કામગીરી ચક્ર' સમજાવો.

- 4 (અ) મૂડી માળખું એટલે શું ? તેનો ચોખ્ખી આવકનો (NI) અભિગમ ચર્ચો. 6

અથવા

નીચેની વિગતો 'સાગર લિ.'ને લગતી છે :

રૂ.	
વેચાણ	3,00,000
ચલિત કાર્યકારી ખર્ચા	2,25,000
સ્થિર કાર્યકારી ખર્ચા	25,000
કરવેરાનો દર	40%
મૂડી માળખું નીચે મુજબ છે :	
ઈક્વિટી શેરમૂડી (દરેક શેર રૂ. 10નો)	1,00,000
10%ના ડિબેન્ચર (દરેક રૂ. 100નો)	<u>1,00,000</u>
	<u>2,00,000</u>

ઉપરોક્ત વિગતોના આધારે કામગીરી લિવરેજની કક્ષા, નાણાકીય લિવરેજની કક્ષા તથા સંયુક્ત લિવરેજની કક્ષાની ગણતરી કરો.

- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બેના ઉત્તર આપો : 8
- (1) ડિવિડન્ડ નીતિનું વર્ગીકરણ સમજાવો.
 - (2) મૂડી માળખાના પ્રકારો સમજાવો.
 - (3) સ્થિર ડિવિડન્ડ નીતિ પર નોંધ લખો.
 - (4) મૂડી પડતરનું મહત્વ સમજાવો.

- 5 સાચો જવાબ પસંદ કરો : 14

- (1) નાણાકીય સંચાલનનો એક માત્ર શક્ય હેતુ _____ છે.
 - (અ) નફાનું મહત્તમીકરણ
 - (બ) સંપત્તિનું મહત્તમીકરણ
 - (ક) વેચાણનું મહત્તમીકરણ
 - (ડ) મિલકતોનું મહત્તમીકરણ

- (2) પેઢીની બજારકિંમત નીચેનાનું પરિણામ છે.
 (અ) ડિવિડન્ડના નિર્ણયો
 (બ) મૂડી બજેટના નિર્ણયો
 (ક) કાર્યશીલ મૂડીના નિર્ણયો
 (ડ) જોખમ અને વળતર વચ્ચેનું સંતુલન
- (3) નફાકારકતા અને જોખમ વચ્ચે _____ સંબંધ છે.
 (અ) સીધો
 (બ) ઉલટો
 (ક) સંબંધનો અભાવ
 (ડ) ઉપરોક્ત તમામ
- (4) કયું સૌથી ખર્ચાળ સાધન છે ?
 (અ) નવા ઈક્વિટી શેર
 (બ) નવા પ્રેફરન્સ શેર
 (ક) નવા ડિબેન્ચર
 (ડ) રાખી મુકેલી કમાણી
- (5) કંપનીધારા મુજબ ડિવિડન્ડ જાહેર થયાના _____ દિવસ સુધીમાં ચુકવી દેવું જોઈએ.
 (અ) 21
 (બ) 30
 (ક) 42
 (ડ) એકપણ નહીં
- (6) _____ લિવરેજમાં 'નહિ નફો - નહિ નુકસાન'ની સ્થિતિ હોય છે.
 (અ) નાણાકીય
 (બ) કામગીરી
 (ક) સમતૂટ કાર્યકારી
 (ડ) બેસ્ટ
- (7) ચાલુ મિલકતોના લઘુત્તમ પ્રમાણને _____ કાર્યશીલ મૂડી કહે છે.
 (અ) કાયમી
 (બ) નિયમિત
 (ક) ખાસ
 (ડ) મોસમી
- (8) _____ નીતિ મુજબ કાર્યશીલ મૂડીનું પ્રમાણ તેની જરૂરીયાત કરતા ઓછું રાખવામાં આવે છે.
 (અ) રૂઢિચુસ્ત
 (બ) આક્રમક
 (ક) મધ્યમ માર્ગી
 (ડ) ઉપરોક્તમાં એક પણ નહિ

- (9) નાણાકીય જામીનગીરી એટલે
- (અ) ઈક્વિટી શેર
 (બ) ઈક્વિટી શેર અને પ્રેફરન્સ શેર
 (ક) ઈક્વિટી શેર, પ્રેફરન્સ શેર અને ડિબેન્ચર
 (ડ) દેવું
- (10) બોન્ડ સાથે ચોક્કસ વ્યાજનો દર જોડાયેલો હોય છે જેને _____ કહે છે.
- (અ) કૂપન દર
 (બ) વટાવનો દર
 (ક) પ્રીમિયમ દર
 (ડ) પરિપક્વતાનો દર
- (11) નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
- (અ) 1995
 (બ) 1994
 (ક) 1993
 (ડ) 1990
- (12) ચાલુ મિલકતો અને ચાલુ દેવા વચ્ચેનો આદર્શ ગુણોત્તર _____ હોવો જોઈએ.
- (અ) 1:2
 (બ) 2:1
 (ક) 1:1
 (ડ) 2:3
- (13) કાર્યશીલ મૂડીને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?
- (અ) નાની મૂડી
 (બ) ફરતી મૂડી
 (ક) પરિવર્તનશીલ મૂડી
 (ડ) (બ) અને (ક) બન્ને
- (14) પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડર્સ ક્યારે પસંદગી મેળવે છે ?
- (અ) શેરની ખરીદી વખતે
 (બ) જાહેર ભરણાં વખતે
 (ક) ડિવિડન્ડ ચૂકવણી વખતે
 (ડ) (અ) અને (બ) બન્ને

ENGLISH VERSION

- 1 (a) Explain the modern and traditional concept of financial function. 6

OR

Explain the meaning of 'Maximization of profit' in the financial management.

- (b) Answer any two from the following : 8
- (1) Scope of financial management.
 - (2) Liquidity V/s profitability.
 - (3) Administrative finance function.
 - (4) The role of finance manager.

- 2 (a) Explain the causes of financial risk and business risk. 6

OR

What is time value of money ? Explain compound value and future value.

- (b) Answer any two from the following : 8
- (1) Explain types of bond.
 - (2) How return on equity is calculated ? Explain.
 - (3) Write a note on zero coupon bond.
 - (4) Explain 'H' model of equity share valuation.

- 3 (a) What is working capital ? Explain in brief the factors affecting on working capital requirement. 6

OR

Explain the types of working capital.

- (b) Answer any two from the following : 8
- (1) Write a note on 'pay back period method'.
 - (2) Explain the average rate of return.
 - (3) Explain the methods of capital budgeting.
 - (4) Explain "operating cycle".

- 4 (a) What is capital structure ? Discuss its NI approach. 6

OR

Following the details related to the "SAGAR LTD." :

	Rs.
Sales	3,00,000
Variable operating exp.	2,25,000
Fixed operating exp.	25,000
Taxation rate	40%
Capital structure :	
Equity share capital (each of Rs. 10)	1,00,000
10% Debentures (each of Rs. 100).....	<u>1,00,000</u>
	<u><u>2,00,000</u></u>

On the above basis calculate the degree of operating leverage, the degree of financial leverage and the degree of combined leverage.

- (b) Answer any two from the following : 8
- (1) Explain the classification of dividend policies.
 - (2) Explain the types of capital structure.
 - (3) Write a note on stable dividend policy.
 - (4) Explain importance of cost of capital.

- 5 Select the correct answer : 14

- (1) The only feasible purpose of finance management is _____.
 - (a) Profit maximization
 - (b) Wealth maximization
 - (c) Sales maximization
 - (d) Assets maximization
- (2) The market value of the firm is the result of _____.
 - (a) Dividend decisions
 - (b) Capital budget decisions
 - (c) Working capital decisions
 - (d) Trade-off between risk and return

- (3) What is the relation between profitability and risk ?
- (a) Positive
 - (b) Inverse
 - (c) Absence of relation
 - (d) All of above
- (4) Which is the most expensive source of fund ?
- (a) New equity shares
 - (b) New preference shares
 - (c) New debentures
 - (d) Retained earnings
- (5) According to Company Act, the dividend should be paid within _____ days after declaration.
- (a) 21
 - (b) 30
 - (c) 42
 - (d) None of above
- (6) In _____ leverage condition of no profit no loss is created.
- (a) Financial
 - (b) Operating
 - (c) Break even operating
 - (d) Best
- (7) Minimum proportion of the current assets is known as _____ working capital.
- (a) Permanent
 - (b) Regular
 - (c) Special
 - (d) Seasonal
- (8) According to _____ policy, percentage of working capital is kept less than its requirements.
- (a) Traditional
 - (b) Aggressive
 - (c) Inter - mediatory
 - (d) None of above

- (9) Financial securities contain _____
- (a) Equity shares
 - (b) Equity shares and preference shares
 - (c) Equity shares, pref. shares and debentures
 - (d) Debt
- (10) A bond carries a specific interest rate called ____.
- (a) Coupon rate
 - (b) Discount rate
 - (c) Premium rate
 - (d) Maturity rate
- (11) When the national stock exchange was established ?
- (a) 1995
 - (b) 1994
 - (c) 1993
 - (d) 1990
- (12) Ratio of current assets to current liabilities should be _____.
- (a) 1:2
 - (b) 2:1
 - (c) 1:1
 - (d) 2:3
- (13) Working capital is also known as ____.
- (a) Small capital
 - (b) Circulating capital
 - (c) Fluctuating capital
 - (d) Both (b) and (c)
- (14) Preference shareholders get preference at the time of _____.
- (a) Purchase of shares
 - (b) Public offer
 - (c) Payment of dividend
 - (d) Both (a) and (b)

H-081003

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination

November – 2019

MCOMC103 : Marketing Management
(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 (a) માર્કેટિંગ યોજનામાં સમાવવામાં આવતી બાબતોની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

માર્કેટિંગ સંચાલન પ્રક્રિયા સમજાવો.

(b) ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 4

(1) પાંચ પ્રકારની જરૂરીયાતો જણાવો.

(2) સંબંધ માર્કેટિંગ એટલે શું ?

(3) ગ્રાહક સંતોષનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

(c) એક બે લીટીમાં જવાબ આપો : 3

(1) ગ્રાહક મૂલ્યનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

(2) માર્કેટિંગ પર્યાવરણ એટલે શું ?

(3) સમાજલક્ષી માર્કેટિંગ ખ્યાલ એટલે શું ?

2 (a) ગ્રાહક વર્તણૂક એટલે શું ? તેને અસરકરતાં ગમે તે પરિબલો સમજાવો. 7

અથવા

હરીફો અંગેની કઈ માહિતી માર્કેટિંગ વ્યૂહરચના ઘડવામાં મદદરૂપ થાય છે ? 7

(b) ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 4

(1) માર્કેટિંગ મિશ્રણના મહત્તમીકરણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

(2) બજાર સંશોધનની પ્રક્રિયાના તબક્કા જણાવો.

(3) શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.-

- (c) એક બે લીટીમાં જવાબ આપો : 3
- (1) પેદાશ સ્થિતિકરણનો અર્થ સમજાવો.
 - (2) કંપની પ્રત્યેની વફાદારી એટલે શું ?
 - (3) હરીફોની પ્રતિક્રિયાના પ્રકારો જણાવો.
- 3 (a) બ્રાન્ડિંગ એટલે શું ? બ્રાન્ડિંગ અંગેની વ્યૂહરચનાની ચર્ચા કરો. 7
- અથવા**
- નવી પેદાશ વિકાસનો અર્થ જણાવી, તેની પ્રક્રિયાની ચર્ચા કરો. 7
- (b) ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 4
- (1) જાહેરાતનો અર્થ સમજાવો.
 - (2) કિંમત વ્યૂહરચનાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) પેદાશ શ્રેણીનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (c) એક બે લીટીમાં જવાબ આપો : 3
- (1) વિતરણ માર્ગોનું મહત્ત્વ સમજાવો.
 - (2) વિતરણ માર્ગોનું ગતિશાસ્ત્ર એટલે શું ?
 - (3) રેખા વિસ્તરણ એટલે શું ?
- 4 (a) આંતરરાષ્ટ્રીય માર્કેટીંગ મિશ્ર અંગેના નિર્ણયોની ચર્ચા કરો. 7
- અથવા**
- સેવાનો અર્થ જણાવી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
- (b) ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 4
- (1) પેદાશ સહાયક સેવાઓ જણાવો.
 - (2) પ્રસિદ્ધિ અને જનસંપર્કનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) પેદાશ અનુકૂલન એટલે શું ?
- (c) એક બે લીટીમાં જવાબ આપો : 3
- (1) આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રક્રિયાના તબક્કા જણાવો.
 - (2) એમ.એન.સી. (M.N.C.) નો અર્થ જણાવો.
 - (3) સેવામા પરસ્પર સંવાદ માર્કેટીંગ એટલે શું ?

- (1) _____ માણસને આવશ્યકતાઓ સંતોષવા માટે પ્રેરે છે.
- (A) માધ્યમો (B) જરૂરિયાત
(C) માંગ (D) જાહેરાત
- (2) કાચા માલથી માંડીને અંતિમ ખરીદનાર આખરી પેદાશ કે તેના ભાગો લઈ જાય તેવી લાંબી કડી એટલે _____
- (A) ઉત્પાદન (B) વેચાણ
(C) પેકિંગ (D) પુરવઠા
- (3) ગ્રાહકનું મુલ્ય સમજવા માટે ગાંધીજીએ કયો સિદ્ધાંત આપ્યો છે ?
- (A) ધંધાકીય નૈતિકતાનો સિદ્ધાંત
(B) ટ્રસ્ટીશીપનો સિદ્ધાંત
(C) ગ્રાહકલક્ષી સિદ્ધાંત
(D) સામાજિક ધંધાનો સિદ્ધાંત
- (4) માસ્લોએ રજૂ કરેલ ક્રમિક જરૂરિયાતના મોડેલમાં કેટલા તબક્કા છે ?
- (A) ૪ (ચાર) (B) ૫ (પાંચ)
(C) ૬ (છ) (D) ૩ (ત્રણ)
- (5) નીચેના પૈકી કઈ બાબતોની અછત હરીફોની નબળાઈ ગણાય ?
- (A) નિષ્ણાતો (B) સામુહિક ક્ષમતા
(C) સ્થળ (D) આ તમામ બાબતો
- (6) નીચેના પૈકી બજાર સંશોધનનો હેતુ કયો છે ?
- (A) સમસ્યાઓની સ્પષ્ટતા (B) સમસ્યાનો ઉકેલ
(C) (A) અને (B) બંને (D) અંકુશની પ્રવૃત્તિ
- (7) જે વિસ્તારમાં કંપની સ્થાન ધરાવતી હોય તેને કહે છે.
- (A) ઉદ્યોગ (B) સ્થાનિક બજાર
(C) કારખાનું (D) આ પૈકી કોઈ નહીં
- (8) જે પેદાશો એકબીજા સાથે સંકળાયેલી હોય ત્યારે આ પેદાશના જૂથને કહેવાય ?
- (A) ઉત્પાદન (B) જોડાયેલી પેદાશો
(C) પેદાશ શ્રેણી (D) અવલંબિત પેદાશો

- (9) બ્રાન્ડના રક્ષણ માટે _____ મદદરૂપ બને છે.
 (A) બૌદ્ધિક મિલકતના હક્કો (B) કરારનો કાયદો
 (C) માલ વેચાણનો કાયદો (D) M.R.T.P. કાયદો
- (10) _____ વિતરણ કડી પરિવર્તનોનો સરળતાથી સામનો કરવામાં મદદરૂપ બને છે.
 (A) સ્થિર (B) પરિવર્તનશીલ
 (C) ચોક્કસ (D) વિસ્તૃત

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to the right hand side indicate marks.

- 1 (a) Discuss the information included in the marketing plan. 7

OR

Explain the Marketing Management Process. 7

- (b) Answer in brief : (any two) 4
 (1) State the five types of needs.
 (2) What is Relationship marketing ?
 (3) What is consumer satisfaction ?

- (c) Answer in one or two sentences : 3
 (1) What is consumer value ?
 (2) What is Marketing Environment ?
 (3) What is Social Concept of Marketing ?

- 2 (a) Explain meaning and factors affecting consumer behaviour. 7

OR

Which information regarding competitors is helpful in designing marketing strategy ? 7

- (b) Answer in brief : (any two) 4
 (1) What is Marketing Mix optimization ?
 (2) State the steps in Marketing Research Process.
 (3) What is Z.B.B. ?

- (c) Answer in one or two sentences : 3
- (1) What is Product Positioning ?
 - (2) State the meaning of Faith in the manufacturer.
 - (3) State the reaction patterns of competitors.
- 3 (a) Explain meaning and strategy of branding. 7
- OR**
- What is New Prtduct development ? Discuss its process.
- (b) Answer in brief : (any two) 4
- (1) What is Advertising ?
 - (2) Define pricing strategy.
 - (3) Give the meabning of product line.
- (c) Answer in one or two sentences : 3
- (1) State the importance of channels of distribution.
 - (2) Explain channel dynamics.
 - (3) What is line extension ?
- 4 (a) Explain meaning and decision of International Marketing Mix. 7
- OR**
- State the meaning and characteristic of service Marketing Mix.
- (b) Answer in brief : (any two) 4
- (1) Give product support services.
 - (2) What is publicity and public relation ?
 - (3) What is product adaption ?
- (c) Answer in one or two sentences : 3
- (1) State the stages in Internationalization process.
 - (2) Give the meaning of M.N.C.
 - (3) What is intractive marketing in srvices ?

5 Choose the correct option.

14

- (1) _____ provide a drive to satisfy one's needs.
(A) Media (B) Wants
(C) Demand (D) Advertisement
- (2) _____ gives a description of a longer channel starting from raw material to components to final products that are carried to final buyers.
(A) Production (B) Sales
(C) Packing (D) Supply chain
- (3) In order to describe the value of customers which principle did Gandhiji give ?
(A) Principles of Business ethics
(B) Principle of Trusteeship
(C) Principle of customer related
(D) Principle of Social Business
- (4) The Hierarchy of needs model given by Maslow includes how many stages ?
(A) Four (B) Five
(C) Six (D) Three
- (5) From the following lack of what could act as weakness of competitors ?
(A) Experts (B) Collective strength
(C) Place (D) All of the given
- (6) Objective of Market Research is _____
(A) Clarification of problem
(B) Solution of problem
(C) Both (A) and (B)
(D) Controlled activity
- (7) The area in which company is located is called
(A) Industry (B) Local market
(C) Factory (D) None of given
- (8) When products are co-related with each other the group of these products are called _____.
(A) Production (B) Corelated products
(C) Productline (D) Dependent products

- (9) What helps in protecting brands ?
- (A) Intellectual Property rights
 - (B) Law of contract
 - (C) Sale of Goods Act
 - (D) M.R.T.P. Act
- (10) _____ distribution channel helps in facing changes easily.
- (A) Fixed
 - (B) Flexible
 - (C) Specific
 - (D) Broad
-

H-081005

Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) Examination
November - 2019
MCOMC-105 : Financial Markets
(Old Course)

Time : Hours]

[Total Marks :

- ૧ (અ) નાણાકીય સંહતિ (સિસ્ટમ)ના એક અંગ તરીકે નાણાકીય ભૂમિકા સમજાવો. ૭
- અથવા
- (અ) બેંક આધારિત નાણાકીય સંહતિની આકૃતિ સમજાવો. ૭
- (બ) ગમે તે બેના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૪
- (૧) નાણાં બજાર એટલે શું ?
- (૨) ગૌણ બજાર એટલે શું ?
- (૩) નાણાકીય સેવાઓ એટલે શું ?
- (ક) એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. ૩
- (૧) ભારતીય નાણાં વ્યવસ્થા (સંહિતા)ના કોઈપણ બે ઘટકો જણાવો.
- (૨) નાણાં બજારના કોઈપણ બે સાધનો જણાવો.
- (૩) મૂડી બજારના કોઈપણ બે સાધનો જણાવો.
- ૨ (અ) નાણાં બજારના કાર્યો વર્ણવો. ૭
- અથવા
- (અ) ટ્રેઝરી બિલ્સ એટલે શું ? તેના ફાયદા જણાવો. ૭
- (બ) તફાવત આપો : (ગમે તે એક) ૪
- (૧) નાણાં બજાર અને મૂડીબજાર
- (૨) કોમર્શિયલ પેપર્સ અને સર્ટિફિકેટ ઓફ ડીપોઝિટ
- (ક) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો : ૩
- (૧) CRR એટલે શું ?
- (૨) CBLO એટલે શું ?
- (૩) SLR એટલે શું ?

- ૩ (અ) મૂડી બજારના કાર્યો સમજાવો. ૭
- અથવા
- (અ) મૂડી બજારમાં SEBIની ભૂમિકા સમજાવો. ૭
- (બ) ગમે તે બેના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૪
- (૧) રાઈટ્સ ઈસ્યુ એટલે શું ?
- (૨) પબ્લિક ઈસ્યુ એટલે શું ?
- (૩) પ્રાઈવેટ પ્લેસમેન્ટ એટલે શું ?
- (ક) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો. ૩
- (૧) ADR એટલે શું ?
- (૨) GDR એટલે શું ?
- (૩) ECB એટલે શું ?
- ૪ (અ) જામીનગીરી નોંધણી એટલે શું ? જામીનગીરી નોંધણીના ફાયદા જણાવો. ૭
- અથવા
- (અ) ગૌણ બજારના કાર્યો વર્ણવો. ૭
- (બ) ગમે તે બેના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૪
- (૧) BSE અને NSE વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
- (૨) શેરબજાર સૂચક આંક એટલે શું ?
- (૩) ડીમેટ ઓફ સિક્યુરીટીઝ એટલે શું ?
- (ક) એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો. ૩
- (૧) OTCEI નું સંપૂર્ણ સ્વરૂપ જણાવો.
- (૨) ભારતમાં કેટલા શેરબજારો છે ?
- (૩) મુંબઈ શેરબજાર (BSE)ની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
- ૫ સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો. (ગમે તે સાત) ૧૪
- (૧) _____ ભરણા દ્વારા નવું ભંડોળ કંપનીને મળતું નથી.
- (અ) ઈક્વિટી શેર (બ) બોનસ શેર
- (ક) પ્રેફરન્સ શેર (ડ) ડિબેન્યર્સ

(૨) નીચે જણાવેલ વિકલ્પોમાંથી _____ નાણાં બજારનું સાધન નથી.

- (અ) સર્ટિફિકેટ ઓફ ડીપોઝીટ (બ) ટ્રેઝરી બિલ
(ક) કોમર્શિયલ પેપર (ડ) ઇક્વિટી શેર

(૩) EXIM બેંકની સ્થાપના ભારત સરકાર દ્વારા કયા વર્ષમાં થઈ ?

- (અ) ૧૯૮૬ (બ) ૧૯૭૨
(ક) ૧૯૬૧ (ડ) ૧૯૮૨

(૪) નાણાં બજારનું નિયમન _____ દ્વારા થાય છે.

- (અ) SEBI (બ) RBI
(ક) SBI (ડ) BOI

(૫) મૂડી બજારનું કાર્યક્ષેત્ર નાણાં બજાર કરતાં કેવું છે ?

- (અ) મર્યાદિત (બ) વિસ્તૃત
(ક) એકસરખું (ડ) ઉપરમાંથી એકેય નહીં.

(૬) નીચેનામાંથી કયું સાધન નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ છે ?

- (અ) કોમર્શિયલ પેપર (બ) કોમર્શિયલ બિલ
(ક) ટ્રેઝરી બિલ (ડ) આપેલ તમામ

(૭) BSE Sensex માં _____ શેરો છે.

- (અ) ૩૦ (બ) ૪૦
(ક) ૫૦ (ડ) ૮૦

(૮) ટૂંકી નોટિસથી કોલ મની માર્કેટમાં મેળવેલ નાણાંની પરિપક્વતા _____ દિવસોની હોય છે.

- (અ) ૧૨ (બ) ૨૧
(ક) ૭ (ડ) ૧૪

- (૯) CDSLનું પૂર્ણ સ્વરૂપ _____ છે.
- (અ) Central Depository Service Limited
(બ) Central Deposit Service Limited
(ક) Central Direct Service Limited
(ડ) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં.

- (૧૦) વૈધિક નાણાકીય સિસ્ટમમાં _____ અંગે છે.
- (અ) બે (બ) ત્રણ
(ક) ચાર (ડ) પાંચ

ENGLISH VERSION

- 1 (A) Explain the role of financial markets as a component of the financial system. 7

OR

- (A) Explain the bank-based financial system design. 7

- (B) Answer in brief : (Any **Two**) 4

- (1) What is the money market ?
(2) What is the secondary market ?
(3) What is the financial services ?

- (C) Answer in one or **two** lines only : 3

- (1) State any two elements of Indian Financial System.
(2) State any two instruments of the money market.
(3) State any two instruments of capital market.

- 2 (A) Describe the functions of money market. 7

OR

- (A) What is Treasury Bill ? State its advantages. 7

- (B) Distinguish between : (any **one**) 4
 (1) Money Market and Capital Market
 (2) Commercial paper and Certificates of deposit.
- (C) Answer in one or **two** lines : 3
 (1) What is CRR ?
 (2) What is CBLO ?
 (3) What is SLR ?
- 3** (A) Explain the function of capital market. 7
- OR**
- (A) Explain the role of 'SEBI' in capital market. 7
- (B) Answer in brief : (Any **Two**) 4
 (1) What is Right Issue ?
 (2) What is Public Issue ?
 (3) What is Private Placement ?
- (C) Answer in one or **two** lines only : 3
 (1) What is ADR ?
 (2) What is GDR ?
 (3) What is ECB ?
- 4** (A) What is listing of security ? State the advantages of security listing. 7
- OR**
- (A) Describe the functions of secondary market. 7
- (B) Answer in brief : (Any **Two**) 4
 (1) State the difference between BSE and NSE.
 (2) What is Stock Exchange Index ?
 (3) What is Demat of Securities ?
- (C) Answer in one or two lines only : 3
 (1) Give the full form of OTCEI.
 (2) How many stock exchanges are there in India ?
 (3) When was Bombay Stock Exchange established ?

5 Choose the correct option : (Any Seven)

14

- (1) Company does not get new capital by way of issuing _____
(A) Equity share (B) Bonus share
(C) Preference Share (D) Debentures
- (2) _____ of the following is not the instrument of Money Market.
(A) Certificate of Deposit (B) Treasury Bills
(C) Commercial Paper (D) Equity Share
- (3) When was EXIM bank established by Government of India ?
(A) 1986 (B) 1972
(C) 1961 (D) 1982
- (4) Money market is regulated by _____.
(A) SEBI (B) RBI
(C) SBI (D) BOI
- (5) What is the scope of capital market as compared to money market ?
(A) Limited (Restricted) (B) Expanded
(C) At Par (D) None of the above
- (6) Which of the following is negotiable instrument ?
(A) Commercial Paper (B) Commercial Bill
(C) Treasury Bill (D) All of the above
- (7) There are _____ shares in BSE Sensex.
(A) 30 (B) 40
(C) 50 (D) 80

